

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

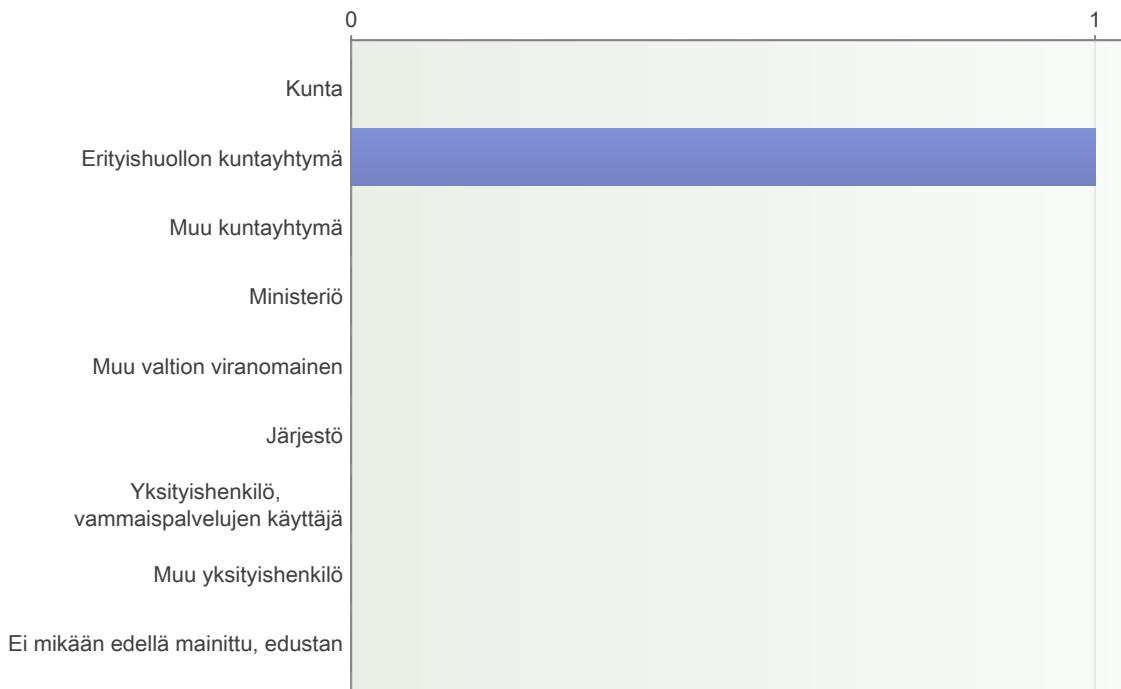
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Ilkka	Jokinen	ilkka.jokinen@vaalijala.fi	Vaalijalan kuntayhtymä	

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

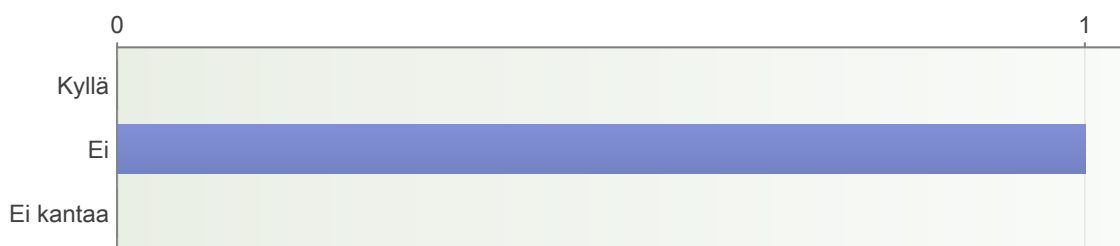
4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Vammaispalveluille asetetuista tavoitteista on jätetty pois kehitysvammaisten henkilöiden erityispiirteiden tunnustaminen. Heidän palvelunsa hajautetaan jatkossa moniin substanssilakeihin, joka ei tue kansalaisten yhdenvertaista kohtelua eri maakunnissa. Saman niminen palvelu voidaan järjestää eri lakien nojalla järjestäjälle halvimmalla tavalla.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

Onko rajausta selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajausta tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Epäselvää on milloin sovelletaan lakia vammaisten erityispalveluista, sosiaalihuoltolakia, terveydenhuoltolakia, mielenterveyslakia, lastensuojelulakia, tulevaa kuntoutuslakia, tulevaa teos-lakia. Lakien soveltaminen on monimutkaista esimerkiksi tilanteissa, joissa kehitysvammaisella lapsella on vakavia mielenterveysongelmia ja perheellä selviytymisvaikeuksia arjessa.

Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu, että esitetty vammaisuuden määritelmä on väljä ja lisää lain palvelujen piiriin oikeutettujen kansalaisten määrää huomattavasti.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

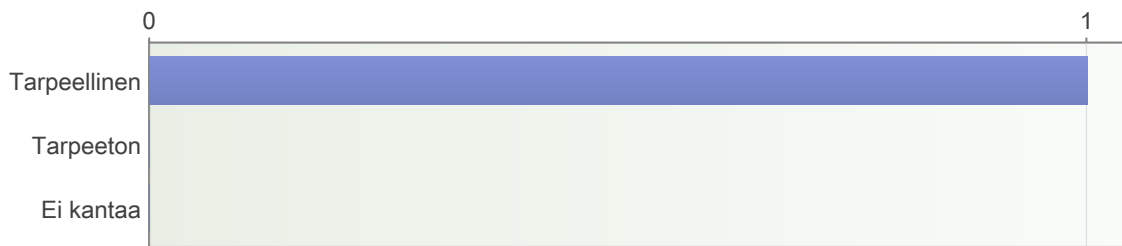
Vastaajien määrä: 1

10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoja ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

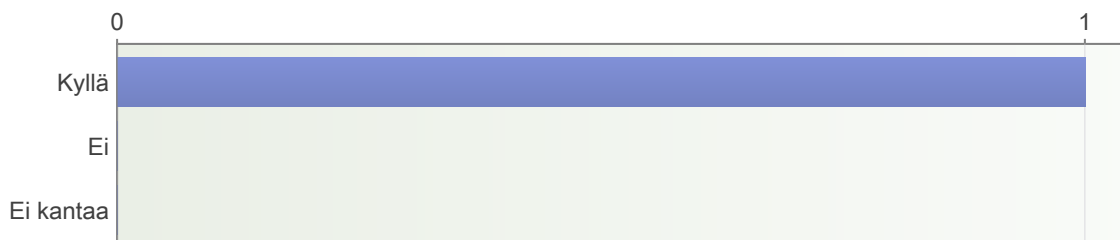
Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihoitolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen yhteensovittamisessa on huomioitava sitovasti kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö sekä kouluikäisten ja nuorten kohdalla opetustoimen lainsäädäntö. Kelan vaativa lääkinnällinen kuntoutus kuuluu myös yhteensovittamisen piiriin.

19. 12. Arvioikaa seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	0	1	0	1	2
Yhteensä	2	2	0	4	1,5

20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälä sisältää veloitteen yhteensovitettuun asiakaspäätökseen ja perhepäätökseen. Kumpi päätös on ensisijainen?
Palvelujen laadun määrittely on jäämässä maakuntien tehtäväksi, tarpeen ja edun mukaisuus ovat liian väljiä käsitteitä. Lasten osallistuminen on huomioitu, mutta heidän myöhempään toimintakykyyn vaikuttava kuntoutusta ei ole varmistettu.

21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

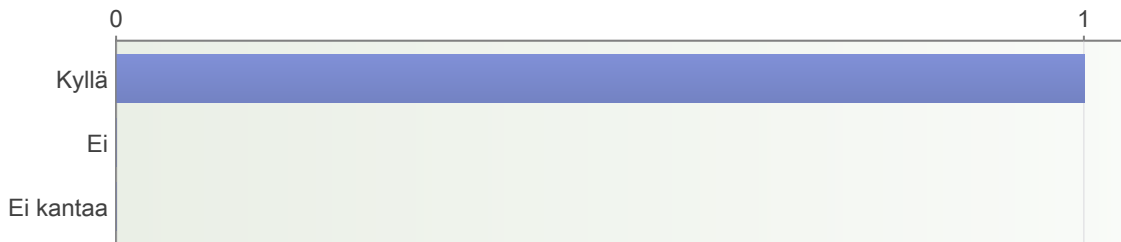
23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Semanttisesti sosiaalinen kuntoutus on vahvempi käsite kuin valmennus ja tuki, jolloin lakien ensisijaisuusjärjestys kääntyy väärin päin. Tilanne ohjaa palvelujen järjestämisvastuussa olevaa suosimaan halvimpia palveluja.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

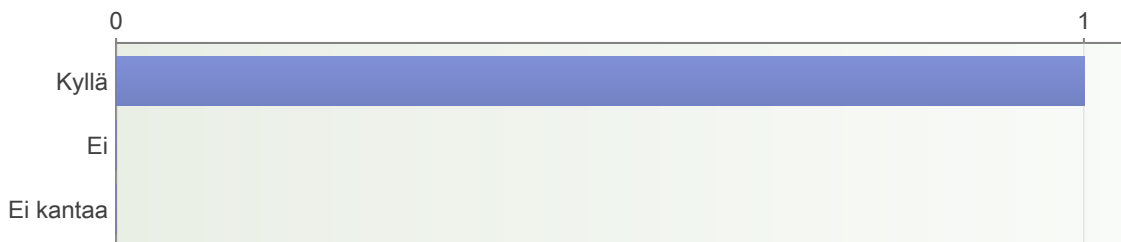
Vastaajien määrä: 1

- Terveydenhuollon toimenpiteiden suorittaminen henkilökohtaisena apuna edellyttää vastuukysymysten selvittämistä, ellei palvelua tuota terveydenhuollon ammattihenkilö.

Henkilökohtainen apu ei voi sisältää mitään asiakkaan itsemääräämisoikeutta rajoittavia elementtejä.

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Toteuttamistavaksi tulisi lisätä henkilökohtainen budjetti.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

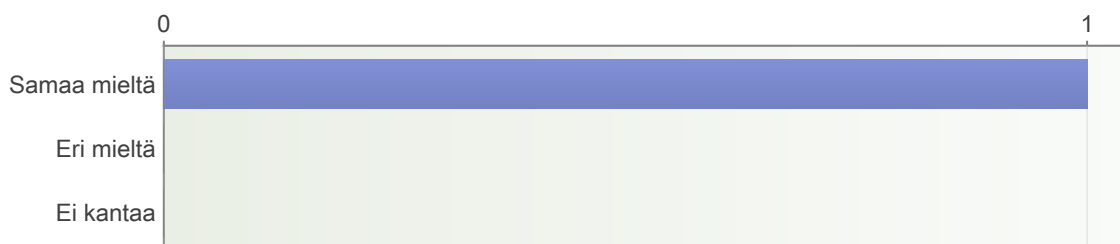
Vastaajien määrä: 1

- Oman asunnon ja palveluasumisen määritelmät tulisi selkeyttää, mm. kaikki vuokra-asuminen perustuu nykyisin huoneenvuokralain mukaisiin sopimuksiin. Tarkoittaako oma asunto omistusasuntoa?

Pykälä mahdollistaa palveluasumisessa erilaisten vammaisten osoittamisen samoihin asumisryhmiin.

32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

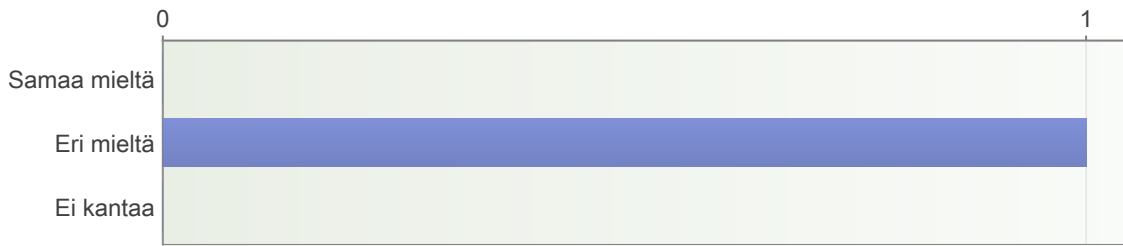
33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

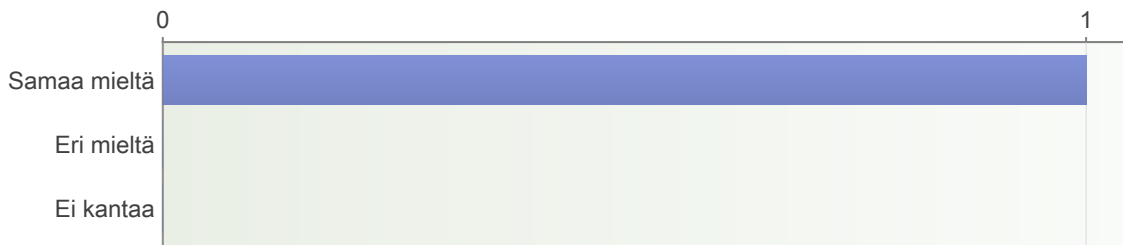
34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Vammaisen lapsen asuminen on liian suppea näkökulma hänen tarpeisiinsa. Asumisen yhteydessä olisi ehdottomasti varmistettava, että hän saisi kehitystasoonsa nähden riittävän moniammatillisen kuntoutuksen asumisen aikana. Sillä on keskeinen merkitys hänen tulevaan toimintakykyynsä.

Seitsemän vammaista lasta samassa yksikössä on liikaa. Oikea määrä on 4-6 lasta. Myönteisiä kokemuksia on viiden lapsen ryhmistä.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

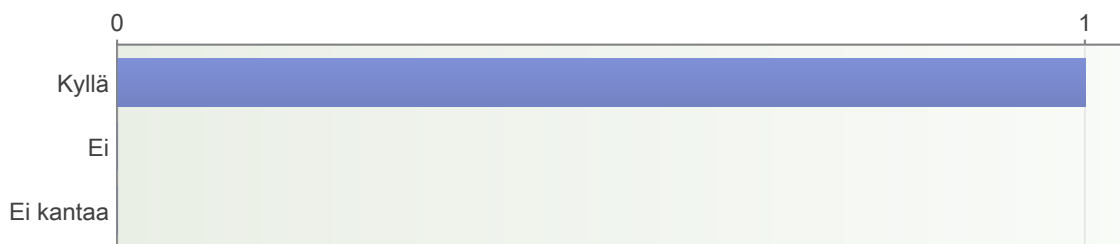

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

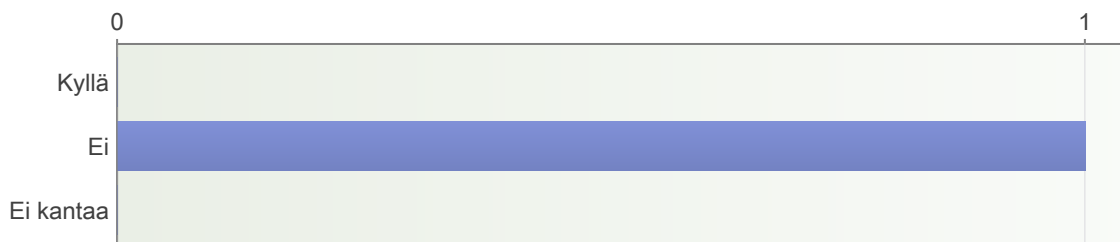
40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Lyhytaikainen huolenpito sanana viittaa palveluun, joka huolehtii vammaisen henkilön fyysisten perustarpeiden tyydyttämisestä (elintoimintojen ylläpidosta). Se tulisi olla hyvin lyhytaikaista. Epäselvyys lakien tulkinnassa ohjaa palvelujen järjestämisvastuussa olevaa halvimmän vaihtoehdon tarjoamiseen.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

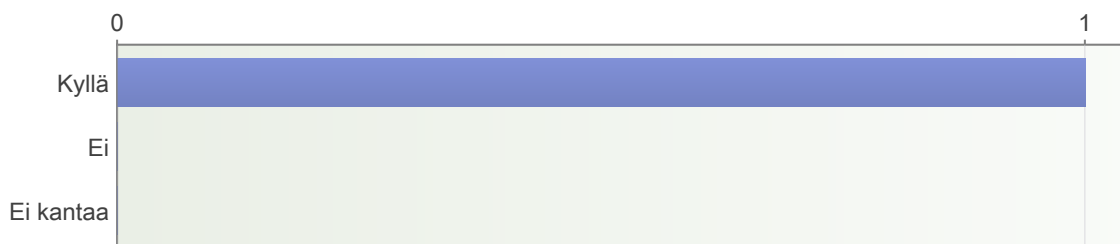
44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- 2. mom. todetaan, että päiväaikaista toimintaa on järjestettävä viitenä päivänä viikossa tai harvemmin vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Teksti tulisi muuttaa muotoon vain yksilöllisistä syistä harvemmin. Väljä muotoilu johtaa osaviikkoisiin palveluihin.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- 16 §:ssä määritellään päiväaikaiseen toimintaan kuuluvaksi kuljetuspalvelut, joten uudelleen asiaa ei tarvitse maininta 17 §:n 3 kohdassa.

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Auton myöntämisestä vammaisen henkilön käyttöön on saatu myös myönteisiä taloudellisia vaikutuksia.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Mikä on taloudellisen tuen ja toimeentulotuen ehkäisevän ja täydentävän osan välinen suhde?

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Vastaajien määrä: 1

- 24 §, kehitysvammaisten asiakasmaksut tulevat lakiesityksessä olemaan suuremmat kuin nykyisessä lainsäädännössä.

28 §, palvelujen asiakasmaksut peritään aiempien säännösten mukaisesti päätösten voimassaoloajan. Pykälä aiheuttaa kehitysvammaisten eriarvoisuutta, koska päätösten voimassaoloajat voivat olla pitkiä.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys asettaa kehitysvammaiset samaan asemaan kuin muut vammaiset. Kehitysvammaisuuteen liittyvien erityispiirteiden huomioonottaminen tulee todennäköisesti vähenemään palveluohjauksessa tulevien vuosien aikana. Kehitysvammaisten saamat palvelut tulevat hajautumaan useaan eri lakiin ja menettelyt tulevat olemaan erilaisia eri maakunnissa.

Lain perusteluissa tuodaan esille vammaisten erilaisten tarpeiden huomioiminen, mutta lakitekstissä tämä on vähäisempää. Laki tulee parantamaan toimintakykyisten vammaisten asemaa. Muiden asema tulee riippumaan omaisten aktiivisuudesta.

Vammaistenpalvelut tulevat olemaan jatkossa kevyitä ja ylläpitäviä, kokonaisvaltaisen kuntoutuksen palvelut jäävät lainsäädännön ulkopuolelle.